

Desperat invitasjon fra Nussir ASA

Nussir ASA har nå nådd nye høyder av desperasjon. I år er det 20 år siden Nussir-selskapet blei oppretta. Allerede da arva de en konflikt med reindriften fra sine forgjengere. Da Øystein Rushfeldt kom inn for 16 år siden forsøkte han straks å blidgjøre reindriften med møter og tilbud. Det første var å vrake forgjengernes plan om videre dagbrudd på Ulveryggen, og legge all utvinning under jorda. Seinere har det variert fra stopp i utvendig arbeid i flytteperiodene til oppkjøp av alt reinkjøtt til overpris og tilskudd til reindriftssamer som ville omskolere seg til gruvearbeidere. Og sjølsagt økonomisk erstatning til reinbeitedistriktene og enkelte siidaandeler. For et par år siden blei både distriktsleder og flere andre reineiere i området invitert til vintersportstedet Levi for drøftinger i hyggelig miljø, noe som blei kontant avvist. Ingen har vel oversikt over hvor mange timer styrene i reinbeitedistriktene Fiettar og Fála har lagt ned i å lese utredninger, sende høringsuttalelser, sitte i møter med alle parter både for og mot gruva.

19.06.2025 kom et nytt framstøt. Dagen før Nussir ASA ber politiet å fjerne aksjonister fra gruveinngangen skriver direktøren et åpent brev til Nils, med andre ord distriktsleder Nils M. Utsi i Fiettar. Denne gang er det bare kaffe som skal serveres, med løfter om forsterket vedlikehold og forlengelse av gjerder, GPS merking av rein, sesongjobber osv.

Men hvorfor er det så om å gjøre for Nussir ASA å få en avtale med reindriften? Kan de ikke bare kjøre på og få politiet til også å rydde området for rein og reindriftssamer, slik de nå klargjør for oppstart med å rydde bort demonstranter? Nei, det er en stor forskjell. Reindriften har faktisk rettigheter i området. Det gjør at større naturinngrep som denne gruva bare kan gjøres på en av to måter, gjennom avtale, eller gjennom ekspropriasjon. Uten avtale og uten ekspropriasjon er inngrepa ulovlig. Det vil si at anleggsstarten på Øyen de siste dagene er ulovlig, liksom forsøket på anleggsstart på Markoppneset i 2021 var det. Dette er grunnen til at Nussir ASA nå er så desperate etter å få en avtale med reindriften.

Hvorfor har de da ikke bedt om ekspropriasjon? For det første ville det være en innrømmelse av at gruveplanen er så skadelig for reindriften at det ikke har vært mulig å få en avtale. For det andre vil ekspropriasjon føre til ei rettssak som kan bli både langvarig og dyr for selskapet. Derfor blir de mer og mer desperate. I brevet står det ikke hvor mye erstatning Nussir vil tilby, og vi kan ikke gå god for at ryktet om 120 mill. kr. stemmer. I alle fall viser dette at det er snakk om ganske store summer, nettopp fordi det er snakk om ganske store skadevirkninger. Utredningen til Protect Sápmi anslo at gruva sammen med den pågående kraftledningsbyggingen kan redusere tallet på arbeidsplasser i distriktet til halvparten. Det er fullt forståelig om ikke reinbeitedistriktet vil ofre dette mot løfter om gjerder, GPS-merking og kaffe med eller uten tilsetninger.

Så lenge det verken er avtale eller ekspropriasjon vil det være ulovlig av Nussir å starte opp med tunnelsprenging. Når politiet nå fjerne demonstranter, forsvare de ikke et lovlig arbeid, men et ulovlig arbeid. Det er en uhyre grov tjenesteforsømmelse fra norsk politi. Politiets oppgave skal heller være å forsvare loven og sørge for at Nussir ikke starter opp uten de nødvendige tillatelser.

Svein Lund. redaktør gruve.info, Guovdageaidnu

«KOMMER DU PÅ KAFFE NILS?»

Øystein Rushfeldt, Leder Nussir ASA, Kvalsund

EN ÅPEN INVITASJON TIL REINBEITEDISTRIKT FIETTAR

Kjære Fiettar,

Nussir har over lengre tid helhjertet, på egen hånd og via andre, prøvd å komme i kontakt med dere. Vi ønsker å snakke om det som vil skje ved oppstart av gruva, avbøtende tiltak og muligheten for samarbeid i driftsperioden.

Vi er helt overbevist om at selskapets utbygging og gruvedrift under jord kan kombineres med den tradisjonelle reindriften. Den åpne dagbruddsdriften på 70-tallet la beslag på areal som var benyttet av reindriften. Nussir blir en underjordisk gruve, og vil dermed ha minimal påvirkning på overflaten. Vi har jobbet hardt med å minimere vårt fotavtrykk, slik at vi holder oss innenfor det eksisterende industriområdet og bevarer urørt natur.

Vårt ønske er at det kan oppstå en sameksistens som gagnar begge parter. Dette kan bare skje gjennom dialog og samarbeid med distriktet for å finne de beste løsningene. Underveis i prosessen har flere mulige prosjekter vært nevnt, som for eksempel forsterket vedlikehold og forlengelse av gjerder, GPS merking av rein, sesongjobber etc. For at slike satsninger skal lykkes, vil det trengs betydelige ressurser og dedikert reindriftsfaglig støtte.

Som vi har foreslått tidligere, kan det i samarbeid etableres en arbeidsgruppe med reindriften, Nussir og nødvendig ekspertise. Arbeidsgruppen kan så fremme forslag til prosjekter som kan bidra til en videre positiv utvikling for reindriften. Gruppen kan ledes av en reindriftsfaglig person med god tillit i distriktet, og finansieres av Nussir.

Nussir inviterer med dette Fiettar til dialogmøte på et sted og til et tidspunkt som passer dere.

Kaffen er klar... «KOMMER DU PÅ KAFFE NILS?»

KAFFE: Som vi har foreslått tidligere, kan det i samarbeid etableres en arbeidsgruppe med reindriften, Nussir og nødvendig ekspertise. Det skriver Øystein Rushfeldt, og inviterer reinbeitedistrikt Fiettar på kaffe. Foto: Oddgeir Isaksen

19.06.25 21:50

Øystein Rushfeldt, Leder Nussir ASA, Kvalsund

Debattinnlegg

Dette er et debattinnlegg, skrevet av en ekstern bidragsyter. Innlegget gir uttrykk for skribentens holdninger.

EN ÅPEN INVITASJON TIL REINBEITEDISTRIKT FIETTAR

Kjære Fiettar,

Nussir har over lengre tid helhjertet, på egen hånd og via andre, prøvd å komme i kontakt med dere. Vi ønsker å snakke om det som vil skje ved oppstart av gruva, avbøtende tiltak og muligheten for samarbeid i driftsperioden.

Vi er helt overbevist om at selskapets utbygging og gruvedrift under jord kan kombineres med den tradisjonelle reindriften. Den åpne dagbruddsdriften på 70-tallet la beslag på areal som var benyttet av reindriften. Nussir blir en underjordisk gruve, og vil dermed ha minimal påvirkning på overflaten. Vi har jobbet hardt med å minimere vårt fotavtrykk, slik at vi holder oss innenfor det eksisterende industriområdet og bevarer urørt natur.

Vårt ønske er at det kan oppstå en sameksistens som gagnar begge parter. Dette kan bare skje gjennom dialog og samarbeid med distriktet for å finne de beste løsningene. Underveis i prosessen har flere mulige prosjekter vært nevnt, som for eksempel forsterket vedlikehold og forlengelse av

gjerder, GPS merking av rein, sesongjobber etc. For at slike satsninger skal lykkes, vil det trengs betydelige ressurser og dedikert reindrifsfaglig støtte.

Som vi har foreslått tidligere, kan det i samarbeid etableres en arbeidsgruppe med reindriften, Nussir og nødvendig ekspertise. Arbeidsgruppen kan så fremme forslag til prosjekter som kan bidra til en videre positiv utvikling for reindriften. Gruppen kan ledes av en reindrifsfaglig person med god tillit i distriktet, og finansieres av Nussir.

Nussir inviterer med dette Fieltar til dialogmøte på et sted og til et tidspunkt som passer dere.

Kaffen er klar...